

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Autism as a multicausal system

Deserno, M.K.

Publication date

2019

Document Version

Other version

License

Other

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Deserno, M. K. (2019). *Autism as a multicausal system*. [Thesis, fully internal, Universiteit van Amsterdam].

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

ACKNOWLEDGEMENTS - DANKWOORD

Hilde, ik reken mijzelf gelukkig dat ik wetenschapper zijn heb mogen leren van een academische duizendpoot zoals jij dat bent. De afgelopen vier jaar heb ik onder jouw hoede langzaam de academie in mogen groeien en heb daarbij veel van je geleerd. Je hebt mijn denken aangescherpt door een bewonderenswaardige combinatie van onverbiddele scepsis, vurig enthousiasme, en ambitieuze nieuwsgierigheid. Ook al ben je één van de beroemdste (ergo: drukste) hoogleraren van dit land, heb ik altijd bij je mogen aankloppen voor een gedachtewisseling of advies. Al die ochtenden waarop jou gedag zeggen een half uur langer duurde dan bedacht omdat we altijd weer verstrikt raakten in een gesprek of discussie over de meest uiteenlopende onderwerpen - het was een ochtendritueel dat mij veel inspiratie (en catharsis) heeft gebracht.

Denny, zonder jou was ik hier nooit terecht gekomen. En dat niet alleen omdat je voorstelde om op deze promotieplek te solliciteren maar omdat je voor mij al tijdens het PML-jaar een intellectuele mentor en groot voorbeeld werd. Ik ben je dankbaar voor alle goed-getimede uitdagingen, inspirerende vragen, ideeën-geleidende boeken en steunende gesprekken - geregeld liep ik theorie-dronken (germanisme) uit onze meetings. Door de manier waarop jij menselijke lichtvoetigheid en intellect weet te combineren heb je voor altijd weten te voorkomen dat ik een Bildungs-zwangere (nog één dan), cerebrale Duitser wordt.

Sander, ook al zagen we elkaar vooral tijdens de maandelijkse meetings was je voor mij een bron van vertrouwen, motivatie en plezier in wetenschap. Ik kwam soms met eerste ideeën bij jou op de VU en ging iedere keer weg met pagina's vol vraagtekens, en hernieuwde motivatie. Je humor en scherpe analyses maakten van elke meeting een feest: *Ach ja, netwerk schmetwerk, je moet gewoon goed netwerken met je netwerken en dan de netwerken de netwerken laten.*

Julie waren drie fantastische begeleiders, en als (heilige) drie-eenheid de latente variabele achter de successen van dit traject. Ik durf te speculeren dat er maar weinig AiOs zijn die zo ongeschonden de eindstreep behalen - oneindig veel dank voor de afgelopen vier jaar. Tijdens de volgende meeting zal ik ons academisch kwartiertje voor de gezellige aspecten van het bestaan uitbreiden tot een half uur. Be-loofd.

Francesca Happé, Han van der Maas, Jaap Murre, Maretha de Jonge, Lieuwe de Haan and Rogier Kievit - thank you for taking the time to read and evaluate my thesis. It is an honour to call you my thesis

committee.

Han, je hebt (waarschijnlijk zonder het te weten) een enorme invloed gehad op mijn ontwikkeling van de laatste jaren. Bijna alle meningsvorming over (universiteits-)politieke en maatschappelijke ontwikkelingen toets ik (soms bij het koffiezetapparaat maar meestal onuitsproken) aan wat ik denk dat jij zou vinden. Ik bewonder je autonome denkwijze en je pragmatische analyses, door jou wil ik een sociaal-democratische, wetenschappelijk denker zijn, vrij van canon en sentiment.

Rogier, voor dat ik je in persona ontmoette, vond ik je op papier al een enorm inspirerende wetenschapper en ik ken weinig mensen die zo eloquent en geïnformeerd kunnen argumenteren. Mijn maanden in Cambridge hebben een grote indruk op me gemaakt en dat heb ik vooral aan jou te danken. Dank dat je me de magie van Cambridge hebt laten zien, dat je me enthousiast hebt gemaakt voor modelleren en dat jij, Anne-Laura, Flynn, Nova, Sophia, Delia en Ivan me meteen thuis hebben laten voelen. Het diner bij Fitz was onvergetelijk en in mijn dagdromen is de 100-jarige superheldin soms mijn grootmoeder en mag ik urenlang naar haar luisteren terwijl we door Cambridge flaneren.

Angelique, ik heb enorm veel aan je gehad de afgelopen jaren. Al in een vroeg stadium van mijn studie betrok je me bij een project en sindsdien heb ik veel van je geleerd, zowel inhoudelijk als ook menselijk. Ik heb grote bewondering voor je openheid en intellect en inmiddels ben je een zeer gewaardeerde mentor voor me, een soort *Doktormutter* dus. De Moeilijke Meetings vind ik nu al een onmisbare traditie en hoop dan ook dat er nog velen mogen volgen.

Lieve paranimfen, het betekent veel voor me dat jullie twee degenen zijn die naast mij zullen staan. Tessa, je hebt een onbeschrijfelijk grote rol gespeeld in de afgelopen jaren. Je bent het fijnste klankbord dat ik me kan wensen voor zowel werk-gerelateerde als persoonlijke situaties. Ik kan met niemand zo goed nachtenlang doorpraten, gedachten aanscherpen, en zelfs schrijven (ook al wordt het nooit Bauhaus). Freek, vanaf het moment dat Pim je met de bakfiets naar de Egidius bracht, ben je een dierbare vriend. Ik word blij van hoe je denkt en hoe je door een gebalanceerde mix van hedonisme, opportunisme en ratio het leven zo veel extra kleur geeft. De avonden bij jou en Natalie zijn altijd een warm bad.

Joost, je bent niet alleen een onuitputtelijke bron van inspiratie en kennis, maar het afgelopen jaar ook een enorme steun en toeverlaat geweest - waarvoor eeuwige dank. Door jou ben ik van de regresieboompjes gaan houden. Riet, we begonnen tegelijkertijd aan dit avontuur en ik ben blij dat ik de afgelopen vier jaar met jou heb mogen delen. De dagelijkse lunch- of koffiemomenten waren essentieel voor mijn *sanity* en ik ben trots dat ik jouw paranimf mag zijn. Jonas, du begleitest mein Unileben schon seit 10 Jahren und ich wage zu

behaupten, dass ich mit niemandem so viele Pausemomente geteilt habe wie mit dir. Danke für all die Tassen Kaffee, alle Diskussionen, die weinreichen Abende und dass wir zusammen die complexity-Welt entdeckt haben.

Dear d'Arc, Cedric, Anke, Hyke, Anne-Geeke, Bianca, Marieke, Barbara, Marieke, Joost, Tulsi, Tim, Annabeth, Amandine, Carolien, Wikke and Joe - thank you for being such a neurodiverse labgroup, introducing me to all there is to know about atypical development and being a safe space to discuss and learn from each other.

Dear PsychoSystems, Sacha, Lourens, Claudia, Claire, Don, Gaby, Riet, Jonas H., Jonas D., Adela, Jolanda, Pia, Joost, Lisa, Tessa, Max, Damiano, Eiko, Mijke - thank you for being such an ambitious group of revolutionaries, for sharing the ups-and-downs of the network take-over and, last but not least, for lots of gezelligheid.

Beste kenniskring, Louis Sloot, Theo Beskers, Paul Blankert, Peter Boer, Paul Vermeer, Jolanda Lancee, Teresa Zwerver, Marianne van Vliet, Marian Bruijnzeels, ik kan jullie niet genoeg danken voor alle input, het delen van jullie ervaringen en het tekenen van persoonlijke netwerken. Ik heb enorm veel van jullie geleerd.

Collega's van de academische werkplaats(en), dank voor al jullie feedback en de bijeenkomsten - de AWAs zijn een unieke en vruchtbare setting voor de toekomst van het autismeveld. Astrid van Dijk, dank voor het mogelijk maken van al het onderzoek binnen de AWA en je motiverende enthousiasme. CASS18+, dank voor jullie netwerk toen ik een grote groep ervaren klinici en psychologen in het autismeveld moest bereiken.

Dear PML and B&C colleagues, you made the UvA a wonderful work environment full of inspiration and fun. Ineke, Louise, Hubert en Lillian, dank voor alle ondersteuning en dat alles altijd zo probleemloos geregeld kon worden.

Collega's van het voormalige Dr. Leo Kannerhuis, dank voor het delen van jullie klinische kennis, waardevolle feedback en hulp bij de opzet van de PCR-studie. Anneloes, dank voor je geduldige hulp bij alles rondom de data van de behandelmonitor. Marlies, dankzij jou werd het NAR ook voor mij snel overzichtelijker en de VU nog gezelliger. Rachael Bedford, Teodora Gliga and the BASIS team, thank you for supporting us to work with your wonderful data.

Lieve vrienden buiten academia, met jullie reken ik mijzelf rijk en dankzij jullie zal ik gelukkig nooit helemaal opgeslokt worden door de wetenschapsbubbel. Pim en Jan, jullie voelen nog steeds als thuis. Ik denk nog vaak terug aan onze tijd op de Egidiusstraat - we hebben zo ontzettend veel samen meegemaakt en ik heb veel van jullie geleerd. Anna, je vangt me op en daagt me uit - je bent mijn Amsterdamse familie, samen met de rest van de faal hazen Allard, Nienke,

Pim, Freek en Floris. Jullie zijn stuk voor stuk warme en fascinerende mensen en wat mij betreft blijven we voor altijd samen tafelen, discussiëren, wandelen en falen. Elena, die regelmäßige Flucht zu dir nach Berlin war und ist ein wundervoller Luxus. Ich könnte memoires vollschreiben mit allem was wir erlebt haben. Emma, de dagen met jou in Chesley zijn het allerfijnst - met jou op de voorkant is het rond. Ravi, onze wandelingen, biertjes en tijd op de Egidius waren een belangrijke soundtrack van de afgelopen vier jaar. May, Gabriel, Linus, ihr seid meine Konstante. Nuria, deine Ohringe waren an den wichtigsten Momenten immer dabei. Hayley, dank voor je steun, meemz en de koffie in de zon. Onkels, danke für's Mitfiebern und dass ihr uns immer so grandios gut bekocht. Robert, so schön, dass du Familie bist.

Liebe Mama, lieber Papa, ihr seid das größte Glück, das ich kenne. Danke für alles, das ihr mir mitgegeben habt - ihr seid der Grund, dass ich es immer wagen würde zu springen.
You proved Philip Larkin's *This Be The Verse* wrong.

Lukas, in dir steckt so viel Wahrheit - es ist einer der schönsten Dinge, dass du mein Bruder bist.

Bogdan, met jou aan mijn zijde is het leven mooier, en paradoxaler - je maakt me gelukkig.